

Handläggare
Anna-Stina Bokander
Telefon 08-508 26 265**Till**
Stadsbyggnadsnämnden

Startpromemoria för planläggning av Ladugårdsgärde 1:40 m fl i stadsdelen Ladugårdsgärdet (Upphävande av befintlig bestämmelse om segelfri höjd för Gamla Lidingöbron och planerad ny bro)

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att planarbete påbörjas.

Anette Scheibe Lorentzi

Bo Bergman

Martin Schröder

Sammanfattning

Gamla Lidingöbron från 1925 som idag nyttjas för gång-, cykel-, moped-, och spårtrafik har bedömts som tekniskt uttjänt. Bland annat går inte den öppningsbara klaffen längre att öppna. Bron ligger i både i Stockholms- och Lidingös kommuner men ägs av Lidingö stad. Lidingö stad har beslutat att den gamla bron ska rivas och ersättas med en ny bro. För att inte behöva renovera broklaffen och åter göra den öppningsbar som en tidigare dom och gällande detaljplan i Stockholm föreskriver, ansökte Lidingö stad hos mark- och miljödomstolen om en omprövning av den tidigare domen. Domstolen biföll Lidingö stads ansökan med villkoret att bestämmelsen om en minsta segelfri höjd på 12,5 meter i den gällande detaljplan i Stockholm ska upphävas. Lidingö stad har därför ansökt om planändring för att upphäva bestämmelsen.

Vid Ropsten där Gamla Lidingöbron har sitt landfäste på Stockholmsidan planeras för omfattande förändringar. Bland annat planeras en ny snabbspårväg som kopplar ihop Lidingöbanan med spårväg city. Målet är att området ska utvecklas till en tät och blandad stadsmiljö där trafiken integreras i stadsmiljön. De förändringar som planeras på land vid Ropsten avses att hanteras

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

inom ramen för en annan detaljplan som omfattar ett större område utmed vattnet i Hjorthagen. Start-PM för den detaljplanen avses att tas upp för beslut i stadsbyggnadsnämnden i början av 2015.

Den nya bron som föreslås av Lidingö stad har planstöd i gällande detaljplan i Stockholm men för brodelen i Lidingö stad behöver en ny detaljplan tas fram. Den nya bron föreslås placeras enligt Lidingö stads förslag norr om Gamla Lidingöbron och planeras som fast låg bro med en segelfri höjd på ca 6 meter.

Eftersom Lilla Värtan sedan 1 januari 1988 inte lägre är allmän farled vilket var grunden till kravet på den segelfria höjden i gällande detaljplan anser stadsbyggnadskontoret att det inte finns något hinder mot att upphäva bestämmelsen om segelfri höjd. Stadsbyggnadskontoret ser heller inget behov av att kräva en minsta segelfri höjd för den nya bron då detta kommer att regleras i Lidingö stads nya detaljplan. Sammantaget gör stadsbyggnadskontoret bedömningen att bestämmelsen i gällande detaljplan om en minsta segelfria höjd på 12,5 meter inte längre behöver säkerställas, varför bestämmelsen kan upphävas.

Ny bro samt eventuella åtgärder inom ramen för den gamla bron kommer att bekostas av Lidingö.

Utlåtande

Bakgrund

Mellan stadsdelen Ropsten och Lidingö kommun löper två broar parallellt över Lilla Värtan. Kommungränsen mellan Stockholm och Lidingö går mitt i Lilla Värtan vilket innebär att broarna ligger i båda kommunerna. Den södra bron kallas i dagligt tal för Lidingöbron och nyttjas för biltrafik medan den norra bron kallas Gamla Lidingöbron och nyttjas för gång-, cykel-, moped- och spårtrafik. Spårtrafiken utgörs av Lidingöbanan som förbinder Lidingö med Ropsten. Gamla Lidingöbron som ägs av Lidingö stad uppfördes 1925 och har tidigare haft en öppningsbar klaff som medgivit en segelfri höjd på 12,5 m i en passage nära fastlandet vid Ropsten i Stockholms kommun. Under senare år har brister i lyftspannet och maskineriet gjort att fortsatt drift skulle medföra risk för haveri. Broöppningen har därför av säkerhetsskäl upphört från 2004. Detta innebär att den segelfria höjden begränsas till 6,3 meter.

Gamla Lidingöbron har under 2000-talet undersökts av olika broinspektörer med skiftande slutsatser. Under hösten 2012 visade analyser att kostnaderna för att behålla bron översteg kostnaderna för en helt ny bro med motsvarande funktion. Lidingös

kommunfullmäktige har därefter fattat beslut om att ersätta Gamla Lidingöbron med en ny bro som enligt planerna ska vara färdigställd år 2020.

Gamla Lidingöbron lagligförklarades genom en dom från Miljödomstolen i december 2006. Domstolen föreskrev att bron skulle vara öppningsbar. Domen överklagades av Lidingö stad men fastställdes av Miljööverdomstolen i april 2008.

Efter att kommunfullmäktige i Lidingö stad år 2012 fattat beslut om att riva den befintliga bron och ersätta den med en ny ansökte Lidingö stad hos mark- och miljödomstolen om att ompröva det tidigare beslutet. I juli 2014 beslutade mark- och miljödomstolen att godkänna Lidingö stads ansökan om att låta den gamla Lidingöbron fortsatt vara stängd under förutsättning att Stockholm stad tar bort kravet om segelfri höjd från den befintliga detaljplanen. Lidingö stad har därför ansökt om planändring för att upphäva bestämmelsen om segelfri höjd.

För den nya planerade bron som går under namnet Lilla Lidingöbron finns planstöd i Stockholm i och med den befintliga detaljplanen som anger ett brett område som får "överbroas". Lidingö behöver däremot ta fram en ny detaljplan för sin del av bron då det förslagna läget delvis är planlagt som öppet vattenområde. Eftersom en ny detaljplan inte behöver tas fram i Stockholm kommer en ny detaljplan i Lidingö att beskriva hela bron även om planen formellt bara hanterar delen som ligger inom Lidingö stad. Lidingö stad har beslutat om att påbörja planarbetet.

Gamla Lidingöbrons landfäste på Stockholmssidan ligger i Ropsten inom Norra Djurgårdsstadens stadsutvecklingsområde, där omfattande förändringar väntas ske fram till några år in på 2020-talet. Målet är att området runt Ropsten utvecklas till en tät och blandad stadsmiljö där trafiken integreras i stadsmiljön. Anslutningen till den nya bron berör såväl gång- och cykelstråk som utformningen av en ny trafikknutpunkt i Ropsten.

I Ropsten planeras för en ny snabbspårväg, Spårväg city, som skall sammankoppla Lidingöbanan med en ny snabbspårväg genom stadsutvecklingsområdet mot city. Flera alternativ till utformning av Spårväg city har studerats, både med spår i gatunivå och i högläge, det vill säga tunnelbanans nivå. Ännu har inget beslut om spårsträckning fattats, men den planerade detaljplaneändringen innebär möjlighet att anpassa brons läge både i höjd- och sidled.

De förändringar som planeras på land vid Ropsten avses att hanteras inom ramen för en annan detaljplan, som föreslås omfatta ett större område utmed vattnet i Hjorthagen. Förstudier inför start-PM för denna detaljplan pågår och ärendet avses att tas upp för beslut i stadsbyggnadsnämnden i början av 2015.

Syfte och huvuddrag

Syftet med planläggningen är att upphäva bestämmelsen om segelfri höjd i den befintliga detaljplanen vilket innebär att Gamla Lidingöbron inte behöver göras öppningsbar i enlighet med Mark- och miljödomstolens dom. Ett upphävande av bestämmelsen om segelfrihöjd innebär vidare att den planerade nya bron kan utföras enligt Lidingö stads intention som en lågbro med en segelfri höjd på ca 6 meter vilket möjliggör att pendlingsbåtar fortsatt kan passera under Lidingöbroarna.

Plandata

Planområdet ligger till största delen inom fastigheten Ladugårdsgårde 1:40, även fastigheterna Hjorthagen 1:1 och Hjorthagen 1:3 berörs. All mark ägs av Stockholms stad. Gamla Lidingöbron ägs av Lidingö stad.

Föreslaget planområde. Kommungränsen mellan Lidingö och Stockholm syns mitti broarna.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplanen

I Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm, antagen av kommunfullmäktige 15 mars 2010, ansluter planområdet till område

som definieras som verksamhetsområde inom utvecklingsområdet norra Djurgårdsstaden. Gamla Lidingöbron och den nya planerade bron ansluter till den planerade utbyggnaden av spårväg city. En ny bro till Lidingö bedöms vara förenlig med översiktsplanen.

Detaljplan

Området omfattas av Dp PL 6085, laga kraft 1964. Planen anger vattenområde som får överbyggas för trafikändamål med en lägsta segelfri höjd om 12,5 meter. Då Gamla Lidingöbron inte längre är öppningsbar och har en faktisk segelfri höjd på ca 6 meter strider den mot gällande detaljplan.

Gällande detaljplan

Rikshintressen

Området ingår i rikshintresset Stockholms innerstad med Djurgården (MB 3 kap 6§). Rikshintresset Stockholms hamn med Energihamnen och Värtahamnen samt de transportleder som leder dit från det nationella väg- och järnvägsnätet ligger i anslutning till planområdet söder om Lidingöbroarna. Lidingöbroarna är inte av rikshintresse.

Förutsättningar

Befintlig bebyggelse

I Ropsten ansluter Lidingöbron körbanor på hög höjd och kopplar endast via avfartsramper till omgivningen. Gamla Lidingöbron ansluter i markhöjd vid vattenlinjen i Ropsten, varifrån gång- och cykeltvägar leder vidare mot bland annat centrala Stockholm. Strax innanför landfästet vid Ropsten ligger Lidingöbanans slutstation, som med en kort gångförbindelse är sammankopplad med tunnelbanan i Ropsten, som här ligger i högläge ca 7 meter över markplan. I anslutning till stationerna ligger även en bussterminal

för bussar mot Lidingö. Terminalen är öppen, med endast mindre väderskydd vid hållplatserna.

Närmast vattnet finns en båtklubb, med bryggor och vinterförvaring inom ett inhägnat område. Strax väster om denna har Fortum en värmepump.

Kulturmiljö

Den gamla Lidingöbron har inte klassificerats av stadsmuseet, men kan bedömas ha visst kulturhistoriskt värde.

Farled

Efter beslut från Sjöfartsverket är Lilla Värtan sedan den 1 januari 1988 inte längre allmän farled, vilket var grunden för kravet på frihöjd om 12,5 meter i gällande detaljplan.

Hamn

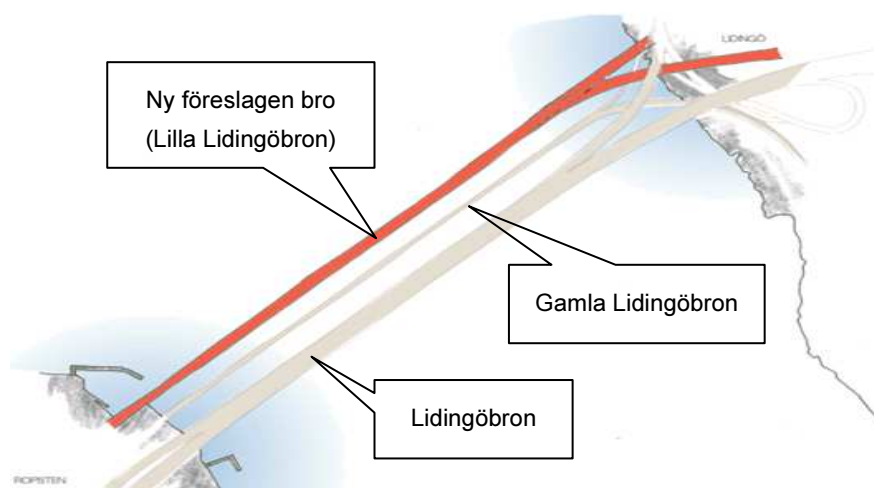
Del av Gamla Lidingöbron ligger inom ett område för allmän hamn (Stockholms Hamn AB). Någon egentlig hamnverksamhet förekommer dock inte norr om Lidingöbroarna.

Strandskydd

Området omfattas inte av strandskydd, eftersom gällande detaljplan omfattar såväl land- som vattenytor i området.

Planerad ny bro

Lidingö stad förslag innebär att den nya bron placeras i ett läge strax norr om gamla Lidingöbron och föreslås rymma dagens funktioner för gång-, cykel-, moped-, och spårtrafik. Den nya bron samordnas med utvecklingen av Norra Djurgårdsstaden och med en framtida koppling av Lidingöbanan och Spårväg City. Förslaget omöjliggör inte att tunnelbanan i framtiden dras på den nya bron mellan Ropsten och Lidingö.

Illustrerat läge för ny bro rödmarkerad.

Den nya bron föreslås byggas som en fast låg bro med en segelfri höjd på ca 6 meter. God frihöjd för fritidsbåtar står i konflikt med framkomligheten för gång- och cykeltrafiken som är i behov av låg lutning av vägbanan. En segelfri höjd som motsvarar dagen krav i befintlig detaljplan (12,5 meter) bedöms medföra alltför kraftiga lutningar för gång- och cykeltrafiken. En segelfri höjd på ca 6 meter innebär att pendlingsbåtar kan passera under bron och en god tillgänglighet för gång-, cykel-, och mopedtrafiken kan uppnås.

För närvarande arbetar Lidingö stad med brons utformning och gestaltning. Arbetet kommer att resultera i ett gestaltungsprogram med ett antal utformnings- och gestaltningskriterier. Eftersom bron inte är bygglovpliktig ska detta program sedan ingå som en förutsättning för upphandlingen av bron.

Förslaget

Förslaget innebär att gällande bestämmelse om segelfri höjd på 12,5 meter upphävs.

Konsekvenser av förslaget

Behovsbedömning

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL 4 kap 34§ eller MB 6 kap 11§ att en miljöbedömning behöver göras.

Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några andra kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte område av nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Den planerade ändringen av detaljplanen bedöms inte medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa.

Miljö- och hälsofrågor

Lidingö stad kommer i sin detaljplan för den nya bron att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning som behandlar hela bron, det vill säga även delen inom Stockholms stad. Lidingö stad kommer även att ansöka om vattenverksamhet enligt Miljöbalken för hela bron.

Under planarbetet och i ansökan om tillstånd för vattenverksamhet kommer bland annat effekter på vattenmiljö, sediment, naturmiljö, landskapsbild, kulturmiljö, boendemiljö och angränsande verksamheter att utredas.

Ekonomi

Stadsbyggnadskontorets kostnader för planarbetet debiteras Lidingö stad enligt planavtal. Ny bro samt eventuella åtgärder inom ramen för den gamla bron kommer att bekostas av Lidingö.

Planprocess och tidsplan

Detaljplanen föreslås handläggas med standardförfarande. Då planförslaget är av mer formell karaktär finns en möjlighet att direkt efter samråd, efter eventuella justeringar, gå på granskning utan att ärendet redovisas i nämnden. Nämnden kommer i sådana fall att ta ny ställning i ärendet vid ett antagande.

Beräknad tidplan:

Start-PM	29/1 2015
Samråd	2 kv 2015
Granskning	3 kv 2015
Antagande	4 kv 2015

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Enligt villkoren i mark- och miljödomstolens dom från juli 2014 för att låta Gamla Lidingöbrons klaff fortsatt vara stängd måste bestämmelsen i gällande detaljplan om krav på en minsta segelfria höjd på 12,5 meter upphävas. Eftersom Lilla Värtan sedan 1 januari 1988 inte längre är allmän farled anser stadsbyggnadskontoret att det inte finns något hinder mot att upphäva bestämmelsen om segelfri höjd.

Beträffande den nya planerade bron har stadsbyggnadskontoret inga synpunkter på att Gamla Lidingöbron rivs och ersätts med en ny bro. Stadsbyggnadskontoret ser heller inget behov av att kräva en minsta segelfri höjd då detta kommer att regleras i Lidingö stads nya detaljplan. Vidare delar Stadsbyggnadskontoret Lidingö stads bedömning att kravet på tillgänglighet för gång-, cykel- och mopedtrafik väger över intresset för fritidsbåtar att kunna passera under bron då de har möjlighet att ta sig runt Lidingö vattenvägen. Pendlingsbåtarna kommer enligt Lidingö stads förslag att kunna passera under den nya bron som föreslås få en segelfri höjd på ca 6 meter.

Sammantaget gör stadsbyggnadskontoret bedömningen att bestämmelsen i gällande detaljplan om en minsta segelfria höjd på 12,5 meter inte längre behöver säkerställas. Därmed kan bestämmelsen upphävas.

Kontoret föreslår att nämnden beslutar att påbörja planarbete.

SLUT